

Kanta-Hämeen hyvinvointialue, aluehallitus**11.5.2026**omahame@omahame.fi**Päätös:**

Aluehallitus 27.04.2026 § 175 3999/00.01.01/2026

Ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelisääntökirjan uudistaminen

OIKAISUVAATIMUS

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen aluehallituksen päätökseen palvelusetelisääntökirjasta vuodelle 2026

Vaatus

Vaadimme, että Kanta-Hämeen hyvinvointialue oikaisee aluehallituksen päätöstä palvelusetelisääntökirjasta vuodelle 2026 ja korottaa ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin arvoa vähintään tasolle 193 €/vrk, jotta se täyttää lainmukaiset kohtuullisuusvaatimukset.

1. Perustelut oikaisuvaatimukselle

Kanta-Hämeen hyvinvointialue on aluehallituksen päätöksellään vahvistanut palvelusetelin arvoksi 165 €/vrk. Päätös on palveluntuottajien näkökulmasta kohtuuton ja ristiriidassa **lain sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009)** kanssa.

Palvelusetelin arvo jää merkittävästi alle vastaavan palvelun todellisten tuotantokustannusten sekä hyvinvointialueen oman tuotannon kustannustason. Tämä asettaa palvelusetelituottajat eriarvoiseen asemaan suhteessa hyvinvointialueen omaan tuotantoon.

Kustannusnousu, joka hyväksytään julkisessa tuotannossa, on vaikuttanut vastaavalla tavalla myös yksityisiin palveluntuottajiin. Tästä huolimatta palvelusetelin arvoa ei ole tarkistettu vastaavasti.

2. Sovellettava lainsäädäntö**Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009), 7 § (601/2022):**

“Hyvinvointialueen tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat hyvinvointialueelle vastaavan palvelun tuottamisesta hyvinvointialueen omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.”

Lisäksi lain **8 §** edellyttää palvelusetelin arvon korottamista tietyissä tilanteissa, mikä korostaa arvon ajantasaisuuden ja kustannuskehityksen huomioimista.

3. Palvelusetelin arvon kohtuuttomuus**3.1 Suhde ostopalveluiden kustannuksiin**

Vuonna 2026 vastaavan palvelun ostopalveluhinta Esperin yksiköissä on ollut keskimäärin **192,93 €/vrk**. Ero palvelusetelin arvoon on näin ollen lähes **30 €/vrk**.

Myös muiden valtakunnallisten toimijoiden (esim. Mehiläinen ja Attendo) hintataso Kanta-Hämeen ikäihmisten asumispalvelujen hankinnassa on vastaava.

3.2 Suhde hyvinvointialueen omaan tuotantoon

Hyvinvointialueen oman tuotannon hinnaksi on vuodelle 2026 asetettu **180 €/vrk**, mikä ylittää palvelusetelin arvon **15 €/vrk**.

Hyvinvointialueindeksin mukainen arvioitu kustannusnousu vuodelle 2027 (+3,25 %) nostaisi hinnan tasolle noin **185,85 €/vrk**, mikä edelleen kasvattaa eroa.

3.3 Vaikutukset asiakkaaseen

Palvelusetelin alimitoitettu arvo johtaa tilanteeseen, jossa:

- asiakkaan omavastuuosuus kasvaa kohtuuttomaksi
- palveluseteli ei kata tosiasiallisia kustannuksia
- asiakkaan yhdenvertainen asema vaarantuu

Tämä on ristiriidassa myös **asiaksmaksulain (734/1992)** periaatteiden kanssa, joiden mukaan maksujen tulee olla kohtuullisia eikä asiakkaan käyttövara saa vaarantua.

Vaikka laissa ei ole erikseen säädetty palvelusetelin arvon tarkistamisesta, se sisältyy vaatimukseen arvon kohtuullisuudesta. Ei riitä, että palvelusetelillä on mahdollista ostaa palvelua silloin, kun asiakkaalle ensimmäistä kertaa myönnetään palveluseteli. Palvelusetelin arvoa tulee tarkistaa kustannusten noustessa.

4. Viranomaislinjaukset ja oikeuskäytäntö

- **Eduskunnan oikeusasiamies** on ratkaisukäytännössään korostanut palvelusetelin arvon kohtuullisuutta ja velvollisuutta tarkistaa arvoa myös myöntämisen jälkeen.
- **Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö (STM)** on lausunnoissaan todennut, että palvelusetelin arvo ei voi systemaattisesti alittaa kohtuullista tasoa ja että sen tulee perustua hyvinvointialueen oman tuotannon tai ostopalveluiden kustannuksiin.
- STM:n mukaan:

Palvelusetelin arvoa tulee tarkistaa kustannusten noustessa osana kohtuullisuusvaatimusta.

- **Aluehallintovirasto (AVI)** on linjannut, ettei palvelusetelin arvo voi poiketa merkittävästi hyvinvointialueen oman tuotannon kustannuksista.

Lisäksi asiantuntijapäätöksissä (mm. Hyvil Oy:n johtava lakimies Sami Uotinen ja EK:n kilpailulainsäädännön asiantuntija Annaliisa Oksanen) on korostettu markkinaehtoisesta kustannustason huomioimista palvelusetelin arvon määrittelyssä.

5. Johtopäätös

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen päätös:

- rikkoo palvelusetelilain 7 §:n kohtuullisuusvaatimusta
- ei huomioi todellisia kustannuksia
- asettaa palveluntuottajat eriarvoiseen asemaan
- johtaa asiakkaan kannalta kohtuuttomaan omavastuuseen

6. Vaatimus

Edellä esitetyin perustein vaadimme, että Kanta-Hämeen hyvinvointialue:

1. Oikaisee aluehallituksen päätöksen palvelusetelin arvosta
2. Määrittää palvelusetelin arvon lain edellyttämällä tavalla
3. Korottaa arvon vähintään tasolle **193 €/vrk**, joka vastaa ostopalveluiden todellista kustannustasoa

Ystävällisin terveisin,

Jani Nurisalo, Myynti- ja markkinointijohtaja
Esperi Care Oy